

«liberals». L'exposició, juntament amb el llibre, ens mostra que l'arquitectura noucentista sobrepassà el marc que li han atribuït els tòpics historiogràfics sobre el tema, ens posa de manifest l'extensa xarxa d'amistats i de clientela de què podia disposar un personatge simpatitzant de la Lliga Regionalista, de pensament conservador i catòlic, i que no dubtava a cercar en l'arquitectura «popular», en especial rural, les traces de la verdadera essència de la catalanitat; un arquitecte i un

estudiós que trobà encara en el Centre Excursionista de Catalunya dels anys vint i trenta una plataforma des d'on portar a terme les seves investigacions i donar-los divulgació. La postguerra suposà, per a Josep Danés, més una continuïtat que no pas una ruptura, sobretot pel que fa a la reconstrucció d'esglésies. Abans, però, havia intervingut, pels volts de 1927, en el mateix edifici on s'allotja l'exposició: la Pia Almoïna.

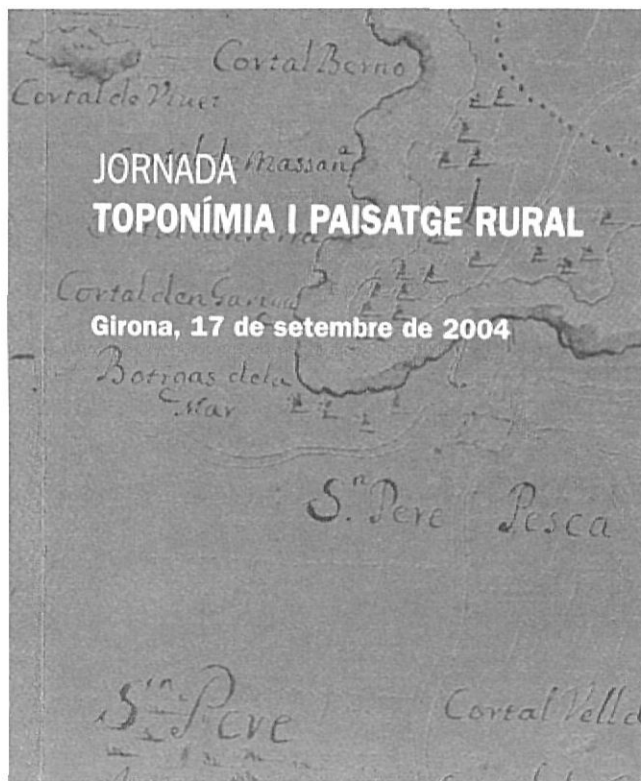
Jordi Bohigas

Els noms dels llocs, un llegat a estudiar

El dia 17 de setembre es va celebrar la Jornada «Toponímia i paisatge rural», organitzada pel Centre de Recerca d'Història Rural de la Universitat de Girona i l'Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines i amb el suport de l'Institut Ramon Muntaner.

Els noms de lloc i la seva evolució al llarg del temps constitueixen un material de gran valor per conèixer la història del territori que els acull, així com de la societat i la cultura que els ha generat. És per això que el seu estudi (toponímia) constitueix una disciplina en la qual conflueixen investigadors procedents de diverses branques de les ciències humanes. Lingüistes, historiadors, geògrafs i

antropòlegs, cadascun des del seu propi punt de vista, però sovint a través de procediments i mètodes similars, s'han interessat per aquest àmbit de treball. Tanmateix, a casa nostra els estudis sobre toponímia no han passat, en general, d'un primer estadi de recerca. Calen més estudis rigorosos i sistemàtics i cal, sobretot, una major col·laboració entre els diferents tipus d'estudiosos que utilitzen

la toponímia com a font documental per a les seves respectives recerques.

Aquestes són algunes de les principals conclusions a les quals es va arribar en el decurs de la Jornada, acte que va reunir un seguit d'investigadors que treballen la toponímia des de camps i amb finalitats diversos i que va permetre als nombrosos assistents copsar de primera mà els avenços però també les mancances i les dificultats actuals en aquest àmbit particular de recerca.

La primera de les cinc ponències de la Jornada va anar a càrrec de Ramon Amigó, membre de la Societat d'Onomàstica; va presentar un

minuciós balanç de la recerca feta dins el camp de la toponímia arreu de les terres de parla catalana i, des de la seva experiència com a investigador, exposà els requisits metodològics bàsics que hauria de reunir tot inventari onomàstic seriós. El següent a intervenir fou Joan Anton Rabella, membre de l'oficina d'Onomàstica de l'IECC, que en qualitat de lingüista va parlar sobre la utilitat de la toponímia en els estudis etimològics, d'història de la llengua i de dialectologia, així com dels mètodes emprats pels lingüistes que treballen amb els noms de lloc. Seguidament es donà la

paraula a Joan Tort, geògraf de la Universitat de Barcelona, que va destacar l'estret lligam existent entre topònims i paisatge rural i l'important ajut que pot oferir la geografia alhora d'explicar-ne l'origen. Les dues darreres intervencions varen anar a càrrec d'Elvis Mallorquí i Francesc Roma. El primer, organitzador principal de la Jornada i autor d'un interessant estudi toponímic i d'història del paisatge sobre Sant Mateu de Montnegre —antiga parròquia situada a les Gavarres—, va reivindicar la toponímia com una font històrica vàlida a partir de la qual aproximar-se a l'evolució del territori i dels seus habitants al llarg dels segles. El segon, sociòleg, va centrar-se en els lligams existents entre l'imaginari popular i els noms de lloc, en tant que aquests últims sovint són un reflex dels valors i els referents culturals de la societat que els genera.

La jornada es va cloure amb uns minuts de debat i discussió entre els ponents i el públic assistent que van servir per intercanviar punts de vista sobre diverses de les qüestions tractades i per demostrar l'elevat grau de curiositat i interès que desperta en moltes persones l'estudi de la toponímia.

Josep Colls i Comas

Tercera Setmana de Música Contemporània

Enguany es va celebrar del 2 al 10 de setembre a l'Auditori de la Casa de Cultura de Girona, i va estar dedicada a la memòria del compositor català Joaquim Homs (1906-2003).

Set concerts i una jornada d'estudi integraven aquest any la Setmana de Música Contemporània, que per tercer any consecutiu organitzava l'associació Claustrofilia a Girona. Després d'haver homenajat Xavier Montsalvatge i Luciano Berio, Joaquim Homs fou en aquesta edició el compositor escollit com a fil conductor d'una proposta valenta, interessant i gairebé necessària, en un moment en què la música contemporània d'arrel, diguem-ne, culta es troba lluny de ser el centre de programacions, festivals i gran públic. Així, oferir una sèrie de set concerts pràcticament consecutius i dedicats íntegrament a la música del segle XX, i sobretot de casa nostra, resulta, tal com deia Benet Casablanques, una mica «qui-xotesc».

Però malgrat això, i malgrat trobar-nos en una ciutat poc acostumada a aquests aires musicals, la Tercera Setmana ha gaudit d'un públic fidel (amb

afluència irregular, però que en alguns concerts ha ratllat el ple). I és que les propostes musicals eren variades i atractives. De tota la programació, en destacaria alguns punts. El primer, la novetat que suposava la col·laboració amb l'Ajuntament de Girona en el concert-presentació de tres nous CD que formen part de l'enregistrament de l'obra completa de Montsalvatge. El segon i més rellevant, l'encert de les dues produccions pròpies de la Setmana. Una d'elles, el concert del divendres 3 de setembre, presentava cinc solistes de l'Orquesta Ciudad de Granada, amb un programa que incloïa, entre d'altres obres, el quartet de corda núm. 6 d'Homs. Una bona oportunitat per escoltar música poc o gens sentida, i menys de mans d'interprets tan brillants. L'altra producció pròpia consistí en l'audició dels 8 primers preludis i fugues d'*El clavecí ben temperat* de J. S. Bach, alternats amb els 8 primers preludis i

fugues de Xostakòvitx. Un concert de prop de dues hores de durada on els dos interprets, Carles Budó al clavecí, i Mireia Fornells al piano, van saber mantenir en tot moment l'atenció del públic i crear una atmosfera realment especial.

També van passar per la Setmana el Grup Instrumental Sitges'94, dirigit per Joan Pere Gil; Nabí Cabestany, amb una proposta de violoncel i electrònica; l'*ensemble* Diapason, dirigit per Domènec González de la Rubia, i el quintet de vent de l'OBC (Barcelona Vents).

Finalment, l'últim punt a destacar era també una novetat d'aquesta edició, la Jornada d'Estudi Joaquim Homs, realitzada el divendres 10. Una jornada atapeïda que acollí els màxims especialistes entorn de la música i la figura d'Homs. Es tingué l'experiència de primera mà del que fou amic d'Homs i company de projectes musicals Josep Maria Mestres-Quadreny, amb l'estudi universitari i rigorós de Marta Cureses i d'Ignacio Valdés, i amb una aproximació més estrictament musical del músic Benet Casablanques. La presentació del llibre *Trobades amb Joaquim Homs*, del clarinetista Oriol Romaní, i una taula rodona amb la participació de Pietat Homs,